

ลักษณะภาษาในบทภาพยนตร์ไทย

Linguistic Characteristics of Thai Movie Scripts

ศุภกร ณ พิกุล¹

Supakorn Napikul

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งทำการศึกษาลักษณะทางภาษาในภาพยนตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูดกับคุณสมบัติของภาพยนตร์ ข้อมูลของภาษาที่นำมาวิเคราะห์นำมาจากบทสนทนาระหว่างตัวละครในภาพยนตร์ 8 เรื่อง จำนวน 20,000 คำ ลักษณะทางภาษาที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และคำอุทาน ผลการศึกษา พบว่าลักษณะภาษาที่ใช้ คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และคำอุทาน ในปริมาณมากและโดดเด่น ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะสำคัญของภาษาภาพยนตร์ที่เป็นภาษาพูด

คำสำคัญ: ภาษาในภาพยนตร์ คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา คำอุทาน

Abstract

This research is a qualitative research focusing the use of spoken language in movies and the relationship between spoken language and the characteristics of movie. The data were chosen from movie scripts of 8 movies with 20,000 words. The data analyzed based on the frequency of appearance of pronouns, shadow pronouns and interjections. The findings show that the use of three linguistic elements in movie is significantly high. This reflects the main characteristic of language in movies which are basically spoken.

Keywords: Language in Movies, Pronouns, Shadow pronouns, Interjections

---

¹ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

1. บทนำ

ภาษาพูด เป็นวิธีการสื่อสารที่มีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ บุคคลใดที่สามารถสื่อสารได้ดี สามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจถึงข้อมูลที่ต้องการจะสื่อ บุคคลนั้นก็จะสามารถประสบความสำเร็จในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือการพูดในที่สาธารณะ (สมทรง บุรุษพัฒน์, 2537)

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องการใช้ภาษาพูด ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (สมทรง บุรุษพัฒน์, 2537) พบว่า ภาษาพูดนั้นเป็นภาษาที่ต้องใช้กันอย่างระมัดระวัง เพราะภาษาพูดเป็นภาษาที่เมื่อพูดออกไปแล้ว คนฟังจะรับรู้ข้อความที่เราสื่อออกไปได้ทันที อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน โลกของเรามีเทคโนโลยีใหม่ๆ ขึ้นมา ทำให้มนุษย์เราไม่จำเป็นต้องพูดจากันแบบเผชิญหน้าก็สามารถสื่อสารกันได้ ไม่ว่าจะเป็นทางโทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ หรือทางภาพยนตร์ ภาษาพูด เป็นภาษาที่เราต้องใช้เสียง การพูดแต่ละครั้งจะใช้เวลาจำกัด เพราะฉะนั้น รูปแบบของการพูดจะเป็นแบบเน้นให้ข้อความกระชับ ไม่เยิ่นเย้อจนเกินไป จึงทำให้มีประโยคที่ไม่สมบูรณ์ ยกตัวอย่างเช่น กินข้าวแล้วหรือยัง? – กินข้าวยัง?

องค์ประกอบในการพูดนั้นประกอบด้วย สีหน้าและท่าทาง ภาษาพูดนั้นเป็นภาษาที่ต้องใช้เสียงในการสื่อสาร สะดวก เรียบง่าย และง่ายต่อความเข้าใจ เพียงแต่ว่า ผู้พูดนั้น จะต้องวรรคตอนในการพูดให้ถูกต้อง เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพสูงสุด ภาษาพูดสามารถแสดงได้หลายรูปแบบ เช่น มีประโยคโครงสร้างไม่สมบูรณ์จำนวนมาก (*คุณจะไปที่ไหนหรือ? – ไปไหน?*) ภาษาพูดมักมีคำแทรก (*มันสนุกมาก – มันเป็นอะไรที่แบบว่าสนุกมาก*) ภาษาพูดมักสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้น (*บ้านหลังนี้สวยดีนะ – ผู้พูดและผู้ฟังจะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ในกรณีถ้าคนทั้งสองไม่ได้อยู่บริเวณบ้านหลังนั้น ถ้าคนหนึ่งพูดว่า “บ้านหลังนี้สวยดีนะ” ผู้ฟังก็จะตีความออกว่าบ้านหลังนี้คือหลังไหน*) และภาษาพูดอาจมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อความที่พูดในขณะที่พูดได้ (*ผู้หญิงคนนั้นสวยดีนะ คนที่ใส่แว่นสีดำนะ*) (สมทรง บุรุษพัฒน์, 2537)

ภาษาพูดสามารถพบได้ในสื่อบันเทิง เช่น ภาพยนตร์ บทภาพยนตร์มีการใช้ภาษาที่หลากหลาย ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่งภาษาพูดนั้น เป็นภาษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลายเนื่องจาก คุณสมบัติทางด้านภาพและเสียงที่ดีเด่นกว่าสื่อประเภทอื่นๆ ทำให้สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ความรู้สึก ข้อเท็จจริงต่างๆ ออกมาให้ศึกษาเข้าใจได้อย่างดีเยี่ยม นอกจากนี้ภาพยนตร์เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดที่เป็นประโยชน์ไปสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง ให้ผู้ชมเข้าใจหรือเกิดความซาบซึ้งที่ได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น (พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์, 2555)

ภาพยนตร์ เป็นกระบวนการบันทึกภาพด้วยฟิล์ม (Film) แล้วนำออกฉายถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ในลักษณะภาพเคลื่อนไหว (Motion Pictures) ซึ่งภาพที่ปรากฏบนฟิล์มภาพยนตร์เป็นเพียงภาพนิ่งจำนวน

มากที่มีอิริยาบถหรือ การเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปที่ละน้อยเรียงต่อเนื่องกันตามเรื่องราวที่ถ่ายทำ และ ตัดต่อมา เนื้อหาของภาพยนตร์อาจเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือเป็นการแสดงให้เหมือน จริง หรือเป็นการแสดงและสร้างภาพจากจินตนาการของผู้สร้าง เพื่อให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมไปกับ ภาพยนตร์ในขณะที่รับชม อภิญา พันธุ์สุวรรณ (2013) กล่าวว่า เมื่อกล่าวถึงอารมณ์ร่วมไปกับภาพยนตร์ ในขณะที่รับชม การที่คนดูจะเข้าถึงอารมณ์ของตัวละครได้เกิดจากการใช้ภาษาที่ถูกต้อง คือ การใช้ภาษาที่ ถูกเป้าหมาย ยกตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์ที่เจาะกลุ่มวัยรุ่นและคนทั่วไป ภาษาที่ใช้ก็จะเป็นภาษาที่ไม่เป็นทางการ คำสรรพนามที่ใช้ในบทภาพยนตร์ มีการใช้ “เค้า” แทนตัวผู้พูด และ “ตัวเอง” แทนผู้ฟัง งานวิจัย ของ กาญจนา นาคสกุล (2550) ได้ศึกษาถึงเหตุผลการใช้คำว่า “ตัวเอง” เรียกแทนผู้ที่พูดว่าผู้พูดต้องการที่ จะต่อต้านสังคมหรือเรียกร้องความสนใจเป็นพิเศษจากผู้ที่ถูกด้วย ยกตัวอย่างเช่น

(1) *ตัวเอง เค้าไปละนะ*

จากประโยคข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่า บทสนทนานี้เป็นบทสนทนายาระหว่างคู่รัก ซึ่งฝ่ายหนึ่ง ต้องการเรียกร้องความสนใจจากอีกฝ่ายหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีคำว่า “กู” แทนตัวผู้พูดเอง เช่น

(2) *กูว่าพวกนี้มันแว่นไปหน่อยวะ*

การที่ผู้พูดใช้คำหยาบคายเป็นเพราะต้องการเรียกร้องความสนใจเช่นกัน จากการศึกษาของงานวิจัย ของ พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์ (2555) พบว่า ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้ชมเข้าใจ หรือเกิด ความซาบซึ้งได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่นๆ ภาพยนตร์สามารถเข้าถึงจิตใจผู้ชมผ่านการพูดได้ ผู้ชมสามารถรับรู้ ได้ว่าตัวละครมีความรู้สึกอย่างไรโดยคำอุทานเป็นหนึ่งในคำสื่ออารมณ์ได้ดี ยกตัวอย่างเช่น

(3) *ไว้ย ตู๋หานี้ก็หลอกแตกตั้งอีก*

จากประโยคข้างต้น แสดงถึงอารมณ์โกรธของผู้พูด โดยมีคำสื่อคือ ไวย ซึ่งเมื่อผู้ฟังได้ยินคำนี้แล้ว จะสามารถเข้าใจได้ทันทีว่าผู้พูดอยู่ในอารมณ์โกรธ นอกจากคำสรรพนามและคำอุทานแล้ว คำสรรพนาม เงามาก็เป็นลักษณะทางภาษาที่สำคัญในภาพยนตร์ โดย Inkapirom and Iwasaki (1995) ได้ศึกษาคำสรรพ นามเงาในภาษาพูดโดยคำสรรพนามเงาจะอยู่หลังประธานของประโยคเพื่อเน้นความสำคัญของคำนั้น โดย ประธานของประโยคจะเป็นคำนามหรือกลุ่มคำนามก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น

(4) *ดู มินอา เค้า มีความสุขดีเนอะ*

(5) *ความต้องการของผู้ชายกับผู้หญิง มัน ต่างกัน*

จากสองประโยคข้างต้น ประโยคแรกคือคำสรรพนามเงา *เค้า* อยู่หลังคำนาม ทำหน้าที่เน้น ความสำคัญของประธานของประโยคคือ “มินอา” และประโยคที่สอง *มัน* ทำหน้าที่เน้นกลุ่มคำนาม

ด้วยการที่บทภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาเป็นบทในภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน มีการใช้ลักษณะทางภาษาที่หลายหลายได้แก่ คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และคำอุทาน ดังนั้นงานวิจัยเรื่อง “ภาษาพูดและการสื่อสารในภาพยนตร์” จึงเป็นการศึกษาลักษณะทางภาษาของบทสนทนาภาพยนตร์ในปัจจุบัน ในหัวข้อ 1) อะไรบ้างที่เป็นปัจจัยในการใช้คำเหล่านี้(คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และคำอุทาน) 2) อัตรการปรากฏของคำเหล่านี้(คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และคำอุทาน)แตกต่างกันอย่างไรระหว่างบทภาพยนตร์และทำเนียบภาษาทั่วไป โดยเลือกจากภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยม ได้แก่ กวน มึน โฮ เอทีเอ็ม เออร์รักเออเร่อ เขาเรียกผมว่าความรัก ยอดมนุษย์เงินเดือน พี่มากพระโขนง ชัตเตอร์ กดติดวิญญาณ ต้มยำกุ้ง และ สวรรค์หมาบ้า จากการทำผู้ศึกษาได้ทำการอ่านบทภาพยนตร์และเปรียบเทียบถึงความถี่ในการปรากฏ ผู้ศึกษาเลือกที่จะศึกษาลักษณะภาษาสนทนาของตัวละครในภาพยนตร์โดยเลือกศึกษา 3 ลักษณะที่เห็นเด่นชัด ได้แก่ คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และคำอุทาน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในภาพยนตร์
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูดกับคุณสมบัติของภาพยนตร์

3. ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาลักษณะทางภาษาของบทภาพยนตร์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเฉพาะลักษณะทางภาษาของ คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และคำอุทานจากบทภาพยนตร์

4. วิธีการดำเนินการศึกษา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

(1) ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นบทภาพยนตร์ ผู้ศึกษาเลือกภาพยนตร์ที่เป็นที่นิยม โดยดูจากคะแนนการประเมินความนิยมของภาพยนตร์ ทั้งนี้ พบว่าภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่ถูกเลือกมา มีคะแนนความนิยมสูง ซึ่งมีเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ และมีความหลายหลายของตัวละคร ทำให้การศึกษานิทานต่างๆในภาพยนตร์นั้นมีประสิทธิภาพ ภาพยนตร์ที่ถูกเลือกมา ได้แก่

- Hello Stranger กวน มึน โฮ
- ATM เออร์รัก เออเร่อ
- My name is love เขาเรียกผมว่าความรัก
- Super Salary Man ยอดมนุษย์เงินเดือน
- สุดเขต เสลดเป็ด

- ชัตเตอร์ กด ติด วิญญาณ
- พี่มากพระโขนง
- สารวัตรหมาบ้า
- ต้มยำกุ้ง

(2) ทำการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกบทสนทนาในภาพยนตร์จำนวน 20,000 คำ

(3) ทำการเก็บข้อมูลเบื้องต้นจำนวน 20,000 คำในการทำเป็นข้อมูลกลางโดยมาจากสื่ออื่นๆ อย่างละ 5,000 คำ ได้แก่ นวนิยาย ชาวกีฬา และบทบรรณาธิการ เพื่อนำมาเปรียบเทียบให้เห็นว่าลักษณะทางภาษาที่นำมาศึกษามีความโดดเด่นในภาษาภาพยนตร์มากน้อยเพียงใด

(4) ทำการวิเคราะห์ความถี่ในการปรากฏของลักษณะทางภาษาที่ศึกษา 3 ลักษณะในบทภาพยนตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1. วิเคราะห์คำสรรพนาม 2. วิเคราะห์คำสรรพนามเงา 3. วิเคราะห์คำอุทาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำทำเนียบภาษาทั่วไปซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลจากสื่อภาพยนตร์ นวนิยาย หนังสือพิมพ์ และบทบรรณาธิการ จำนวน 20,000 คำมาเปรียบเทียบกับบทภาพยนตร์จำนวน 20,000 คำ โดยสนใจในเรื่องความถี่ในการปรากฏ และความสัมพันธ์ของ คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และคำอุทาน ทำเนียบภาษาทั่วไปประกอบด้วยข้อมูลจากสื่อ ภาพยนตร์ นวนิยาย หนังสือพิมพ์ และบทบรรณาธิการ

5. ผลการศึกษา

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม เป็นคำที่ใช้แทนคำนาม เพื่อจะได้ไม่ต้องใช้คำนามซ้ำกันไปมาในการพูดหรือเขียน คำสรรพนาม แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม ประพันธสรรพนาม และอนิยมสรรพนาม (พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2539) ในการวิเคราะห์คำสรรพนาม ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์เฉพาะในส่วนของบุรุษสรรพนาม

บุรุษสรรพนามคือคำที่ใช้เรียกแทนผู้พูด ผู้ที่พูดด้วย หรือ ผู้ที่พูดถึง แบ่งได้เป็น บุรุษสรรพนามที่ 1 ใช้แทนตัวผู้พูด เช่น ผม ฉัน กู สรรพนามบุรุษที่ 2 ใช้แทนตัวผู้ฟัง เช่น มึง เอ็ง เจ้า และสรรพนามบุรุษที่ 3 ใช้แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง เช่น เขา มัน ท่าน (พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2514) การใช้บุรุษสรรพนามมีปัจจัย

สำคัญสองประการควบคุมอยู่คือ พลังอำนาจ (Power) และ ความสนิทสนม (solidarity) (Brown and Gillman, 1972) อำนาจ ที่มาจากสถานภาพ ความสัมพันธ์ฉันท์ญาติ ศาสนา อาชีพ อายุ และเพศมีผลต่อการใช้คำสรรพนาม (Palakornkul, 1972) นั่นคือ ในบทสนทนาระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ผู้ฟังนั้นจะพิจารณาว่าผู้ฟังมีความสัมพันธ์กับตนอย่างไร โดยผู้ฟังอาจจะเป็น บุคคลที่ผู้พูดเคารพนับถือ เช่น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ พี่หรือเจ้านาย ผู้ฟังอาจจะมีอายุน้อยกว่าหรือมากกว่าผู้พูด ต่างเพศกับผู้พูด เมื่อผู้พูดพิจารณาผู้ฟังดังนี้แล้ว ผู้พูดจะสามารถเลือกคำสรรพนามที่เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ฟังได้ การศึกษางานวิจัยของ กัลยา ติงศภักดิ์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) พบว่า การใช้คำสรรพนาม ถูกกำหนดโดยความเคารพและความสนิทสนมที่ผู้พูดแสดงต่อผู้ฟัง นอกจากนี้ การศึกษาของอังกาบ ผลการกุล (2515) ยังพบว่าความสัมพันธ์ฉันท์ญาติ มีผลต่อการใช้คำสรรพนาม ดังนั้นความสนิทสนมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการใช้คำสรรพนาม รูปแบบการสนทนาระหว่างผู้พูดและผู้ฟังที่มีความสนิทสนมกันจะเป็นไปด้วยความเรียบง่าย ไม่เป็นทางการ หรืออาจเป็นกึ่งทางการ โดยคำสรรพนามที่ใช้จะไม่ใช่สุภาพ หรือ เป็นคำไม่เป็นทางการ

ตัวอย่างประโยคที่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1

- (6) **กู**มีกางเกงในตัวเดียวให้**กู**ทำไง
- (7) **ผม**ยิ้มมือถือน้อย
- (8) **ผม**ภูมิใจตัวเองดีค่ะว่า ถ้าเกิดได้ดูหนังภาคต่อ **ผม**อยากดูหนังเรื่องใหม่มากกว่า

ตัวอย่างประโยคที่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 2

- (9) **นาย**เป็นบ้าอะไรเนี่ย
- (10) **มึง**ไม่ต้องบอก**กู**เลย
- (11) **คุณ**จับ**คง**จะไม่อึดอัดใจใช่ไหมครับ

ตัวอย่างประโยคที่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3

- (12) **พี่**จิมห้าม**รู้**เด็ดขาด **เค้า**ต้องคิดว่า**แก**อยู่**เกา**หลีกกับ**ชั้น**ตลอด
- (13) ลองปรึกษา**พี่**อ้อย **พี่**จอต๊ะ **เค้า**อาจจะช่วย**ได้**ก็ได้
- (14) **คน**นี้หรือ**ชื่อ**ก๊ิบซี่ **มึง**ไปบอก**มัน**นะว่า **มัน**ชื่อ**ก๊ิบซี่**ไม่ได้

ตารางที่ 1 จำนวนคำสรรพนามที่ถูกใช้ในทำเนียบภาษาทั่วไปและบทภาพยนตร์ (ครั้ง / 20,000 คำ)

ทำเนียบภาษา	จำนวนการปรากฏ (ครั้ง)
ทำเนียบภาษาทั่วไป	687
บทภาพยนตร์	1741

จากตารางที่ 1 พบว่าคำสรรพนามในบทกวีมีจำนวนทั้งหมด 1,741 ครั้ง และคำสรรพนามในทำเนียบภาษาทั่วไปมีทั้งหมด 687 คำ เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำสรรพนามระหว่างทำเนียบภาษาทั่วไปและบทกวี จะพบว่าการใช้คำสรรพนามในบทกวีมีมากกว่าในทำเนียบภาษาทั่วไปซึ่งเป็นข้อมูลจากบทกวี นวนิยาย หนังสือพิมพ์ และบทบรรณาธิการ จำนวน 1,054 คำ เนื่องจากลักษณะของบทกวีจะเป็นลักษณะของภาษาพูด ซึ่งมีการสื่อสารกันทำให้เกิดการใช้คำสรรพนามเกิดขึ้น จึงเห็นได้ว่าการใช้คำสรรพนามจำเป็นอย่างมากในการสื่อสารในภาษาพูด เพราะสามารถเติมเต็มประโยคให้มีใจความที่สมบูรณ์ได้ ทำให้การสื่อสารสมบูรณ์

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการพบคำสรรพนามในบทกวีและทำเนียบภาษาทั่วไป(ครั้ง/1,000 คำ)

คำสรรพนาม	บทกวี	ทำเนียบภาษาทั่วไป (บทกวี ข่าว กีฬา บทบรรณาธิการ และ นวนิยาย)
มี	17.05	3.45
คุณ	5.9	4.55
เค้า/เขา	12.1	7.1
แก	2.2	1.3
พ่อ	1.9	0.4
แม่	1.75	0.75
เฮีย	0.3	0.15
กู	15.15	3.3
ผม	18	7.15
เรา	6.95	3.9
หนู	1.55	0.55
ฉัน/ดิฉัน	4.2	1.75
รวม	87.05	34.35

จากตารางที่ 2 พบว่าคำสรรพนามที่มีความถี่ในการปรากฏสูงในบทกวีได้แก่คำว่า มี (17 ครั้ง/1,000คำ) คุณ (5 ครั้ง/1,000คำ) เขา (12 ครั้ง/1,000คำ) กู (15 ครั้ง/1,000คำ) ผม (18 ครั้ง/1,000คำ) และเรา (6 ครั้ง/1,000คำ) โดยมากกว่าความถี่ในการปรากฏของคำสรรพนามในทำเนียบภาษาทั่วไปอย่างชัดเจน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า อำนาจ มีผลต่อการเลือกใช้คำสรรพนาม กล่าวคือ บุคคลที่ผู้พูดให้ความเคารพนับถือ ยกตัวอย่างเช่น

(15) แม่ หนูว่าจะไม่ไปทำงานต่อแล้วนะ

(16) คุณอนันต์ก็ควรไปพูดกับทางนั้น ให้เค้าอนุมัติโบนัสให้เราครับ

จากตัวอย่างที่ (15) คำสรรพนามถูกกำหนดโดยอำนาจ เนื่องจาก แม่ คือบุคคลที่ผู้พูดเคารพ ดังนั้นสรรพนามบุรุษที่ 1 จึงเป็นคำที่สุภาพคือ หนู ในตัวอย่างที่ (16) คุณอนันต์มีฐานะเป็นเจ้านายของผู้พูดที่ผู้พูดเคารพนับถือ ดังนั้น คำสรรพนามที่ใช้เรียกจึงต้องสุภาพโดยมีคำว่า คุณ นำหน้าชื่อบุคคลนั้นทุกครั้ง

ความสัมพันธ์สนมเป็นปัจจัยสำคัญในการเอ่ยคำสรรพนาม หากตัวละครมีความสนิทสนมกันจะใช้คำสรรพนามที่ไม่สุภาพ และไม่เป็นทางการ ยกตัวอย่างเช่น

(17) เผือก มึงเล่นอะไรของมึงเนี่ย เลือกเอาอะไรมาเขียนบนหน้ากูอีก

(18) ไอ้จ๊อ มึงมาสายอีกแล้วใช้ไหม

(19) กูมีกางเกงในตัวเดียวให้กูทำไง

จากตัวอย่าง (17) (18) และ (19) ผู้พูดและผู้ฟังเป็นเพื่อนกันซึ่งมีความสนิทสนมกัน ดังนั้น คำสรรพนามที่ใช้จึงเป็นแบบไม่สุภาพหรือไม่เป็นทางการ

สรรพนามเงา

Inkapirom and Shoichi (1995) ได้ให้คำอธิบายว่า คำสรรพนามเงา เป็นลักษณะเด่นในภาษาพูดสามารถพบได้ทั่วไปในภาษาพูดในภาษาไทย สรรพนามเงาจะทำหน้าที่ให้ความสำคัญกับค่านามหรือประโยคก่อนหน้านั้น และแสดงความรู้สึกของผู้พูดหรือบอกฐานะของบุคคลที่กล่าวถึง โดยสรรพนามเงาจะปรากฏตามหลังสรรพนามอื่นและเป็นตัวที่อ้างถึงสรรพนามตัวหน้า เช่น

(20) เครื่องดื่มของเรา มันมาจากแนวคิดที่ว่า ความต้องการของผู้ชายกับผู้หญิง มัน

ต่างกัน

(21) ไอ้เซต มึงเอาตัวเหยี่ยวอะไรมาให้กูเนี่ย

จากตัวอย่างที่ (20) จะสังเกตได้ว่า สรรพนามเงาในประโยคคือคำว่า “มัน” ผู้พูด พูดเพื่อที่จะเน้นย้ำคำว่าเครื่องดื่มของเรา และเป็นความต้องการของผู้ชายกับผู้หญิงเพื่อให้ความหมายของประโยคหนักแน่นยิ่งขึ้น

จากตัวอย่างที่ (21) จะสังเกตได้ว่าสรรพนามเงาในประโยคคือคำว่า “มึง” ปรากฏหลังคำสรรพนามคือคำว่า “ไอ้เซต” โดยผู้พูดมีจุดประสงค์ที่จะเจาะจงไปที่บุคคลนั้น นอกจากนี้คำสรรพนามเงาสามารถตัดออกได้ โดยที่ไม่ทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไป ยกตัวอย่างเช่น

(22) พื้จิมเค้าบ้ำชีวจิต

พื้จิม เค้า บ้ำชีวจิต

พื้จิมบ้ำชีวจิต

จากตัวอย่างที่ (22) จะเห็นได้ว่าคำสรรพนามเงาของประโยคคือคำว่า “เค้า” ซึ่งถูกตัดออกไป แต่ยังคงให้ความหมายเดิมคือ บ้ำชีวจิต

ตารางที่ 3 ตารางแสดงการปรากฏของคำสรรพนามเงา (ครั้ง/1,000 คำ)

คำสรรพนามเงา	บทภาพยนตร์	ทำเนียบภาษาทั่วไป (บทภาพยนตร์ ข่าวกีฬา บทบรรณาธิการและ นวนิยาย)
เค้า/เขา	2.7	0.9
มัน	3.3	0.85
มึง	0.65	0.2
รวม	6.65	1.95

จากตารางที่ 3 จะพบว่าคำสรรพนามเงาจะถูกใช้ในภาษาพูดเสียส่วนใหญ่ เนื่องจากคำสรรพนามเงาเป็นคำที่ใช้เน้นตามความรู้สึกของผู้พูด ทำให้ประโยคมีความชัดเจน คำสรรพนามเงาที่ถูกพบมากที่สุดคือคำว่า “มัน” โดยมีอัตราการปรากฏอยู่ที่ 3 ครั้งต่อ 1,000 คำ คำสรรพนามเงาในบทภาพยนตร์ จะสามารถพบได้มากกว่าทำเนียบภาษาทั่วไปเนื่องจาก ลักษณะภาษาโดยทั่วไปที่ใช้ในภาพยนตร์นั้น จะเป็นการใช้ภาษาพูด ทำให้มีการใช้คำสรรพนามเงาอย่างแพร่หลาย ในขณะที่เดียวกัน การใช้คำสรรพนามเงาในทำเนียบภาษาทั่วไป จะพบในส่วนของบทภาพยนตร์ ข่าวกีฬาและนวนิยาย ส่วนบทบรรณาธิการ ผู้ศึกษาไม่พบการใช้คำสรรพนามเงาแต่อย่างใด เนื่องจากภาษาที่ใช้บทบรรณาธิการเป็นภาษาที่เป็นทางการ และเป็นภาษาเขียน ทำให้ในภาพรวมนั้นจะพบว่า อัตราการปรากฏของคำสรรพนามเงาในบทภาพยนตร์จะเท่ากับ 6 ครั้งใน 1,000 คำ และ 1 ครั้ง ใน 1,000 คำ สำหรับทำเนียบภาษาทั่วไป

คำอุทาน

ซูลีพร ฤทธิเดช (2547) ได้กล่าวว่ คำอุทาน เป็นคำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้พูด คำอุทานส่วนมากจะไม่มี ความหมายตรงตามถ้อยคำ แต่จะมีความหมายเน้นไปทางความรู้สึก

และอารมณ์ของผู้พูดเป็นสำคัญ คำอุทานสามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ คำอุทานบอกอาการ และคำอุทานเสริมบท ในการศึกษาคำอุทาน ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์เฉพาะในส่วน of คำอุทานบอกอาการ เนื่องจากอัตราการปรากฏของคำอุทานเสริมบทมีในปริมาณไม่มากนัก คำอุทานบอกอาการ คือ คำอุทานที่ใช้แสดงอาการของผู้พูดในขณะนั้น ไม่ว่าจะเป็น ตกใจ สงสัย เข้าใจ และโกรธ โดยคำอุทานเหล่านี้มักจะพบเจอได้บ่อยในภาษาพูด ตัวอย่างของคำอุทานบอกอาการ เช่น อ้อ – เข้าใจ และ เหี้ย – ตกใจ เป็นต้น

ลักษณะของภาษาที่ใช้แตกต่างกับบทภาพยนตร์และนวนิยาย กล่าวคือ บทภาพยนตร์และนวนิยาย จะใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้ผู้ชมหรือผู้อ่าน มีอารมณ์ร่วมไปกับการสื่อนั้นๆ ในขณะที่ภาษาที่ใช้ในข่าวกีฬา และบทบรรณาธิการจะเป็นภาษาที่ไม่ใช่ลักษณะที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วม จึงทำให้ไม่มีการใช้คำอุทานมาแสดงอาการ

ตัวอย่างประโยคที่มีคำอุทานบอกอาการ

(23) อ้อ แยก เก็บไว้หลายๆที่ตามที่ตัวเองบอกละ (เข้าใจ)

(24) เหี้ย เหมือน นีชีเรียสนะไว้ย (เครียด)

(25) อ้าว พี่คิว มาได้ไง? (แปลกใจ)

(26) เออ แม่ง หมึกเลอะ ไม่เป็นไรหรอก (เข้าใจ)

(27) ไว้ย ตู้ห่านี้ก็หลอกแตกตั้งอีก ไม่เห็นจะได้มั่งเลย (โกรธ)

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการปรากฏของคำอุทานแสดงอาการ (ครั้ง/1,000 คำ)

คำอุทานแสดงอาการที่พบ	บทภาพยนตร์	ทำเนียบภาษาทั่วไป (บทภาพยนตร์ ข่าวกีฬา บทบรรณาธิการและ นวนิยาย)
อ้อ	0.65	0.2
อ้าว	1.35	0.25
เหี้ย	3.35	0.85
เออ	2	0.85
ไว้ย	1.4	0.35
รวม	8.75	2.5

จากตารางที่ 4 อัตราการปรากฏของคำอุทานแสดงอาการในบทภาพยนตร์และทำเนียบภาษาทั่วไปค่อนข้างแตกต่างกัน โดยบทภาพยนตร์เท่ากับ 8 ครั้ง ใน 1,000 คำ และ ทำเนียบภาษาทั่วไปเท่ากับ 2 ครั้งใน 1,000 คำ เนื่องจาก ลักษณะของภาษาที่ใช้ในบทภาพยนตร์ เป็นภาษาพูด จึงทำให้มีการใช้คำอุทานแสดงอาการ คำอุทานแสดงอาการที่พบในทำเนียบภาษาทั่วไป จะพบในส่วนของบทภาพยนตร์ และนวนิยาย ส่วนบทบรรณาธิการและข่าวกีฬา ไม่มีการใช้คำอุทานแสดงอาการ

คำอุทานแสดงอาการที่พบมีดังนี้ 1. อ้อ 2. อ้าว 3. เห้ย 4. เออ 5. ้วย คำที่มีอัตราการปรากฏมากที่สุดคือ “เห้ย” โดยมีอัตราการปรากฏอยู่ที่ 3 ครั้งใน 1,000 คำและพบในส่วนของบทภาพยนตร์ ส่วนทำเนียบภาษาทั่วไปแทบจะไม่พบคำอุทานแสดงอาการ ตัวอย่างประโยคที่มีคำอุทานแสดงอาการมีดังนี้

(28) อ้าว แม่ มาได้ไง?

คำอุทานแสดงอาการในตัวอย่าง (28) คือคำว่า อ้าว ซึ่งคำนี้จะแสดงถึงผู้พูด ซึ่งกำลังอยู่ในอาการแปลกใจ

6. สรุปผล

ภาษาในภาพยนตร์ส่วนใหญ่ยังคงใช้ภาษาพูดในการสื่อสาร ภาษาภาพยนตร์กับภาษาพูดจึงมีความคล้ายคลึงกัน เนื่องจากการสื่อสารในภาพยนตร์มีจุดประสงค์ให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครและรับรู้ความคิดของตัวละคร ดังนั้นภาษาพูดจึงถูกนำมาใช้ในบทภาพยนตร์เพื่อความถูกต้องในการสื่อสารระหว่างตัวละคร ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าภาพยนตร์เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดที่เป็นประโยชน์ไปสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง ให้ผู้ชมเข้าใจหรือเกิดความซาบซึ้งได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น

จากการวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาทั้งสามชนิด คือ คำสรรพนาม คำสรรพนามเงา และ คำอุทาน สามารถกล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะทางภาษาเหล่านี้ สามารถพบเจอได้ในภาษาพูดเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ภาษาเขียนสามารถพบเจอได้เช่นกัน แต่จะพบในอัตราที่น้อย การเลือกใช้คำทั้งสามชนิดนี้มีสาเหตุการใช้แตกต่างกันไป ในการเลือกใช้คำสรรพนาม ต้องคำนึงถึงปัจจัยในด้าน ความสนิทสนม และ อำนาจของผู้ฟังที่มีต่อเรา การเลือกใช้คำสรรพนามจึงมีความสำคัญมาก เพราะลักษณะของภาษาพูดคือ ไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขได้ ส่วนการเลือกใช้คำสรรพนามเงา ส่วนใหญ่จะดูที่ความสำคัญของคำนามหรือคำสรรพนามที่จะอ้างถึง และในการเลือกใช้คำอุทานจะคำนึงถึงอารมณ์ในขณะที่พูดเป็นหลัก ด้วยเหตุนี้ เมื่อก้าวถึงภาษาพูดแล้ว คำเหล่านี้คือคำที่ใช้เพื่อเพิ่มให้เป็นภาษาพูดมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ คำสรรพนาม มีการใช้คำว่า “มึง” เพื่อแสดงความสนิทสนม ในขณะที่ ภาษาเขียนจะไม่มีการใช้คำสรรพนามเงาจะมีการใช้คำว่า “มัน” มาอยู่ข้างหลังคำนามหรือคำสรรพนามเพื่เน้นความสำคัญ ในขณะที่ภาษาเขียน จะใช้คำว่า มัน

รายการอ้างอิง

กัลยา ติงศภัทัยและอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2531). **คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์.**

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/lib.pdf>

กาญจนา นาคสกุล. (2550). **คำสรรพนามในภาษาไทยสะท้อนวัฒนธรรมไทย.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้

จาก: <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=686>

พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์. (2555). **คุณลักษณะ บทบาทหน้าที่ และอิทธิพลของภาพยนตร์.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้

จาก: <http://www.slideshare.net/pipit2010/104-22581989>

สมทรง บุรุษพัฒน์. (2537). **การใช้ภาษาในการพูด.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [http://e-](http://e-book.ram.edu/e-book/t/TH103/chapter11.pdf)

[book.ram.edu/e-book/t/TH103/chapter11.pdf](http://e-book.ram.edu/e-book/t/TH103/chapter11.pdf)

อังกาบ ผลการสกุล. (2515). **กลวิธีการใช้คำสรรพนามในภาษาพูดภาษาไทยกรุงเทพฯ.** (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/lib.pdf>

อภิญา พันธุ์สุวรรณ. (2555). **ภาพยนตร์และการเขียนบท.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

http://motionmpv.blogspot.com/2013/02/blog-post_9234.html

Inkapirom, Preeya and Iwasaki, Shoichi. (1995). **A Reference Grammar of Thai.** Cambridge:

Cambridge University Press.